तापस्यव्रतस्नानेप्येभिःक्रियमाणे राज्यलिप्सयास्नानंकृतवानितिकैकेय्याःशंकामाभूदितितन्निषेधति ॥ अथवेति ॥ राज्यद्रव्यमयेन राज्याभिषेकसाधनमंगलद्रव्यप्रचुरेण स्वयं स्वहस्तेनोद्धृतं तोयं मेव्रतादेशं व्रतसंकल्पाधिकारं ॥ २८ ॥ राज्यवनवासयोर्वनवासोमहोदयः महाफलः प्रजानांकृत्याकृत्यचिंताव्याक्षेपराहित्येनसततंतपः प्रवृत्त्या पितृवाक्यपरिपालनेनचेतिभावः ॥ २९ ॥ उपदेशस्यपरमप्रयोजनमाह ॥ नेति ॥ नमाताभिशंकितव्या नपिताभिशंकितव्योयतोदैवाभिपन्नाः दैवग्रस्ताः एवमभिशंकंतइतिशेषः ॥ यद्वा दैवाभिपन्नत्वं मातापित्रोर्विशेषणं ॥ त्वंच दैवंतथाप्रभावमितिजानासि अतोनातिशंकनीया ॥३०॥ इतिरामाभिरामेश्रीरामीयेरामायणतिलके

अथवाकिंममैतेनराज्यद्रव्यमयेनतु ॥ उद्धृतंमेस्वयंतोयंव्रतादेशंकरिष्यति ॥ २८॥ माचलक्ष्मणसंतापंकार्षीर्लक्ष्म्याविपर्यये॥ राज्यंवावनवासोवावनवासोमहोदयः॥ २९॥ नलक्ष्मणास्मिन्ममराज्यविघ्नेमातायवीयस्यभिशंकितव्या ॥ दैवाभिपन्नानपिताकथंचिज्जानासिदैवंहितथाप्रभावं॥३०॥ इत्यार्षे० वा०रा०आ०अ०द्वाविंशःसर्गः॥ २२॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७॥ इतिब्रुवतिरामेतुलक्ष्मणोऽवाक्शिराइव॥ ध्यात्वामध्यंजगामाशुसहसादैन्यहर्षयोः॥१॥ तथातुवध्वाभ्रुकुटींभ्रुवोर्मध्येनरर्षभः॥ निशश्वासमहासर्पोबिलस्थइवरोषितः॥ २॥ तस्यदुष्प्रतिवीक्ष्यंतद्भ्रुकुटीसहितंतदा ॥ बभौक्रुद्धस्यसिंहस्यमुखस्यसदृशंमुखं॥ ३॥ अग्रहस्तंविधुन्वंस्तुहस्तीहस्तमिवात्मनः॥ तिर्यगूर्ध्वंशरीरेचपातयित्वाशिरोधरां॥ ४॥ वा०आ०अ०द्वाविंशःसर्गः॥ २२॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥

दुःखहर्षयोर्मध्यंजगाम ॥ रामस्य धर्मैर्धैर्यंदृष्ट्वा हर्षः तस्य राज्यभ्रंशात्दुःखमित्येषामध्यगतिः लक्ष्मणस्य शेषावतारत्वेन तमोगुणप्रधानता ॥ ज्येष्ठस्य विवेकवाक्यश्रवणेन सत्वोदयश्चेतिभावः ॥ अधःशिरस्त्वेनोक्तार्थस्यार्धांगीकारध्वननं ॥ इवेन तमसःस्वाभाविकत्वात्तस्यस्थिरताध्वन्यते ॥ १ ॥ तामेवदर्शयति ॥ तथात्विति ॥ तथा भयंकरामित्यर्थः ॥ बिलमत्रपरबिलं ॥ २ ॥ दुष्प्रतिवीक्ष्यं संमुखतयाद्रष्टुमशक्यं सादृश्यं दुर्दर्शत्वेन ॥ ३ ॥ अग्रहस्तं हस्ताग्रं रामेण क्षमापनायगृहीतमित्यर्थः ॥ तिर्यगित्यादिक्रोधातिशयेनविविधंशिरोधूननंकृत्वेत्यर्थः चादधदित्यपि ॥ ४ ॥